

Sygn. akt II Ka 292/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Adamski

Sędziowie: SO Marek Podwójniak (spr.)

SR del. Paweł Chlebicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wiktorzak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sieradzu Ryszarda Kostrzewy

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2014 r.

sprawy T. D. (1) oraz T. W. (1)

oskarżonych z art. 62 ust. 1 oraz z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Zduńskiej Woli

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 23 września 2014 r. sygn. akt II K 281/14

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. :

- uchyla zaskarżony wyrok w zaskarżonym zakresie, to jest w odniesieniu do oskarżonych T. D. (1) oraz T. W. (1) i sprawę w tej części przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zduńskiej Woli do ponownego rozpoznania.

MP/KWk

Sygn. akt II Ka 292/14

UZASADNIENIE

W skierowanym do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli akcie oskarżenia zarzucono:

- T. D. (1), że:

I. w dniu 04 grudnia z S. woj. (...), wbrew przepisom ustawy, posiadał środek odurzający w postaci marihuany o wadze 0,80 grama i wartości nie mniejszej niż 30 złotych,

to jest dokonanie czynu wypełniającego dyspozycję art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,

II. w okresie od lutego 2013 roku do sierpnia 2013 roku w S. woj. (...), w warunkach czynu ciągłego, wbrew przepisom ustawy, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wielokrotnie odpłatnie udzielił A. K. środka odurzającego w postaci marihuany o wadze nie mniejsze niż 30 gram łącznie i wartości niemniejszej niż 1200 złotych,

to jest dokonanie czynu wypełniającego dyspozycję art. 59 ust 1 ustawy z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) w zw. z art. 12 kk.

III. w okresie od lutego 2013 roku do sierpnia 2013 roku z S., woj. (...), w warunkach czynu ciągłego, wbrew przepisom ustawy, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wielokrotnie odpłatnie udzielił T. W. (1) środka odurzającego w postaci marihuany w wadze niemniejszej niż 3 gramy łącznie i wartości nie mniejszej niż 90 złotych,

to jest dokonanie czynu wypełniającego dyspozycję art. 59 ust 1 ustawy z dnia 29.01.2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) w zw. z art. 12 kk,

IV. w okresie od lutego 2013 roku do sierpnia 2013 roku w S., woj. (...), w warunkach czynu ciągłego, wbrew przepisom ustawy, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dwukrotnie odpłatnie udzielił S. F. vel. W. środka odurzającego w postaci marihuany o wadze nie mniejszej niż 1 gram łącznie i wartości nie mniejszej niż 30 złotych,

to jest dokonanie czynu wypełniającego dyspozycję art. 59 ust 1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) w zw. z art. 12 kk.

- T. W. (1), że w okresie od lutego 2013 roku do 03 grudnia 2013 roku w S., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu o narkomanii, wielokrotnie posiadał środki odurzające w postaci marihuany o wadze niemniejszej niż 3 gramy i wartości nie mniejszej niż 90,00 PLN za jeden gram, które to środki uprzednio nabył od T. D. (1),

to jest dokonanie czynu wypełniającego dyspozycję art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity).

Tenże akt oskarżenia w odniesieniu do wymienionych oskarżonych zawierał niosek o wydaniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z nimi kar i środków karnych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 23 września 2014 roku wydanym w sprawie II K 281/12 – uwzględniając załączony do aktu oskarżenia wniosek – oskarżonych:

- T. D. (1) uznano za winnego popełnianych zarzuconych mu w punktach:

- I przestępstwa określonego w art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, za który wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
- II, III, i IV przestępstw o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk, za które i przy przyjęciu, że zostały one dokonane w warunkach ciągu przestępstw art. 91§1 kk wymierzono mu karę 3 lat pozbawiania wolności.

Wobec tego oskarżonego w miejsce jednostkowych kar orzeczono jedną łączną karę 2 lat pozbawienia wolności, wykonanie której to kary warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego; na podstawie art. 71§1kk orzeczono wobec T. D. 120 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych; na podstawie art. 63§1kk na poczet grzywny zaliczono mu okres rzeczywistego pozbawiania wolności od dnia 04 do 06 grudnia 2013 roku;

- T. W. (1) uznano za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa określonego w art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, za której wymierzono mu na podstawie art. 62 ust 1 tej ustawy karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Sąd rozstrzygnął też o zabezpieczonych w trakcie procesu przedmiotach oraz o kosztach sądowych, które zarządził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa.

Wydany w sprawie II K 281/14 Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wyrok zaskarżony został przez Prokuratora Rejonowego w Zduńskiej Woli w całości na niekorzyść T. D. (1) oraz T. W. (1). Oskarżyciel publiczny wyrokowi (w tym zakresie, bowiem dotyczył on jeszcze 5 innych osób) zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego – art. 86§1 kk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a polegające na orzeczeniu kary łącznej wobec T. D. (1) 2 lat pozbawiania wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat za orzeczony ciąg przestępstw z art. 59 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) i wymierzeniu za tak przyjęty ciąg kary 3 lat pozbawiania wolności oraz za czyn z art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) przy wymierzeniu za ten czyn kary 1 roku pozbawiani wolności w sytuacji, gdy w warunkach art. 85 kk, art. 86§1kk, art. 91§2kk – przy wysokości orzeczonych kar za przyjęty ciąg przestępstw i czyn z art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity)

- Sąd orzec mógł karę pozbawienia wolności w granicach od 3 lat (najwyższej z kar wymienionych za poszczególne przestępstwa) do 4 lat pozbawienia wolności (tj. sumy kar)

- obrazę przepisów prawa materialnego – art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, nr 124 tekst jednolity) poprzez wymierzenie na jego podstawie oskarżonemu T. W. (1) kary grzywny w wysokości 200 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych w sytuacji, gdy przepis ten przewiduje jedynie sankcję karną do lat 3 pozbawienia wolności.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Zduńskiej Woli do ponownego rozpoznania w zakresie oskarżonych T. D. (1) oraz T. W. (1).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora Rejonowego w Zduńskiej Woli skutkować musi uchyleniem zaskarżonego – w zaskarżonym zakresie, to jest w odniesieniu do T. D. i T. W. – wyroku i przekazaniem sprawy (w tej części) Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Wynika to ze stwierdzonych uchybień i to zarówno w sferze procedowania w tym postępowaniu jak i elemencie zastosowania przepisów prawa materialnego.

Odnośnie pierwszego tych zagadnień stwierdzić należy, że uwzględniając w oparciu o przepis art. 343§6k.p.k. umieszczony w akcie oskarżenia wniosek prokuratora o wydanie o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie nieuzasadnionych oskarżonym kar lub środków karnych (art. 335§1k.p.k.) sąd związany jest treścią takiego wniosku. Oznacza to, że potrzeba takiego dokonania w tym zakresie jakichkolwiek zmian, czy to na korzyść czy też na niekorzyść oskarżonego, uzależniona jest od dokonania modyfikacji treści wniosku przez strony, zaś w sytuacji braku takiej modyfikacji i stwierdzenia, że nie zachodzą podstawy do uwzględniania wniosku w zaproponowanym kształcie, obowiązkiem sadu jest skorzystanie z regulacji określonej w art. 434§7kpk, a więc skierowanie sprawy na rozprawę celem jej rozpoznania na zasadach ogólnych. Zaznaczyć przy tym należy, że rozpoznając taki wniosek sąd nie może się uchylić od zbadania sprawy zarówno pod kątem ustaleń faktycznych i zawinienia, a także zastosowanych przepisów prawa materialnego i w sytuacji dostrzeżenia jakichkolwiek wad propozycji oskarżyciela publicznego, nie tylko nie może wniosku takiego uwzględnić, ale zobligowany jest treścią art. 343§7kpk skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych, chyba że w toku posiedzenia prokurator za zgodą oskarżonego dokona modyfikacji wniosku w kierunku przez sąd postulowanym. Jeszcze raz należy podkreślić, że wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335§1kpk odpowiadać musi wymogom prawa karnego materialnego, a jeżeli ich nie spełnia, sąd nie może go zaaprobować, gdyż nie może wydać wyroku, którego treść byłaby sprzeczna z prawem.

Przypomnieć jedynie należy, że obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu w orzeczeniu opartym na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych, zatem względną

przyczyna odwoławcza określona w art. 438 pkt 1kpk to takie uchybienie, które w naturalny sposób tkwi w samym orzeczeniu jako naruszenie ze sfery prawa materialnego, wskutek czego wystarczające jest stwierdzenie samego uchybienia. Wobec tej konstatacji zbędne jest dowodzenie, iż dopuszczenie się przez Sąd I instancji obrazy prawa karnego materialnego mogło mieć wpływ na treść zapadłego w sprawie wyroku, bowiem jedynie w przypadku podniesienia zarzutów ze sfery procedury czy ustaleń faktycznych, konieczne jest wykazanie, że naruszenia miało miejsce oraz dodatkowo uprawdopodobnienie, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia.

W rozpoznawanej sprawie oskarżyciel publiczny w złożonym trybie art. 335§1 kpk wniosku domagał się wymierzenia:

A. T. D. (1)

- za czyn (z punkt I) z art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii kary 1 roku pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci orzeczenia przepadku zabezpieczonych przedmiotów,
- za czyny (z punktów II-IV) – przy przyjęciu art. 91§1 kk – z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii kary 3 lat pozbawienia wolności,
- łącznej kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, z oddaniem go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,
- grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych po 10 złotych każda stawka dzienna,
- kosztów sądowych,

B. T. W. (1)

- za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii kary 200 stawek dziennych grzywny po 10 złotych stawka dzienna,
- kosztów sądowych.

Zaznaczyć przy tym należy, że w odniesieniu do T. D. (1) opisany wniosek stanowił efekt porozumienia zawartego pomiędzy oskarżycielem publicznym a wymienionym oskarżonym w dniu 20 czerwca 2014 roku (k. 338 odw.). Tymczasem w dniu 06 czerwca 2014 roku T. D. (k. 317 odw.) oświadczył, że chciałby się „dobrowolnie poddać karze” wnosząc o wymierzenie mu:

- za czyn z punktu I kary 1 roku pozbawienia wolności i orzeczeniu przepadku zabezpieczonych dowodów rzeczowych,
- za czyny z punktów II-IV – przy przyjęciu art. 91 § 1 kk kary 3 lat pozbawienia wolności,
- łącznej – na podstawie art. 343 § 2 pkt 2 kpk – kary 4 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 6 lat i oddaniem go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,
- grzywny 160 stawek dziennych po 10 złotych każda stawka dzienna,
- zasądzenie kosztów sądowych.

Niewątpliwie jako wymagający rozpatrzenia winien być traktowany wniosek, który był efektem późniejszych uzgodnień tym bardziej, że załączony został on przez oskarżyciela do aktu oskarżenia.

Jak już podniesiono Sąd, do którego jest kierowany akt oskarżenia z wnioskiem, o jakim mowa w art. 335 kpk, o ile widzi możliwość wydania wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, ma obowiązek starannego rozważenia, czy uzgodniona przez strony treść proponowanego orzeczenia jest zgodna z przepisami prawa. Z powinności tej organ

meriti się nie wywiązał. Poza sporem pozostaje, że sąd nie może zaakceptować wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 kpk, który przekracza granice określone prawem materialnym.

Brak jest w tym miejscu podstaw do wskazywania (ze względu na ich oczywistość) - na czym polegało – określone w art. 438 pkt 1 kpk – naruszenie prawa materialnego. Jedyne sygnalizacyjnie podnieść należy, że w przypadku T. D. (1) chodzi o zawarte w art. 86 § 1 kk reguły orzekania kary łącznej. Nadto brak było uprawnienia do orzeczenia wobec tego oskarżonego grzywny na podstawie art. 71 § 1 kk. Tenże przepis wiąże określoną w nim sankcję z instytucją warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Wskazać jednak należy, że grzywna ta bywa orzekana, „jeżeli jej wymierzenie na innej podstawie nie jest możliwe”. A przecież przypisane T. D. działanie z pkt II-IV związane było z celem w postaci osiągnięcia korzyści majątkowej. Natomiast w przypadku T. W. (1) organ I instancji dopuścił się uchybienia poprzez przekroczenie granic (rodzaju) sankcji za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Powoduje to konieczność wzruszenia zaskarżonego wyroku poprzez jego uchylenie w zakresie obu oskarżonych. Brak jest przy tym możliwości jego zmiany – przy koniecznych modyfikacjach – na etapie postępowania odwoławczego (o co wnosił w odniesieniu do T. W. jego obrońca w odpowiedzi na apelację). Wobec niezbędnych zmian (w stosunku do propozycji określonych we wniosku oskarżyciela publicznego) ich dokonanie w postępowaniu odwoławczym rolę organu II instancji sprowadziłoby się do działania zawarowanego dla sądu meriti, a równocześnie pozbawiłaby strony możliwości instancyjnej kontroli rozstrzygnięcia. Z kolei co do T. W. (1) to brak również jest jednoznacznych podstaw do uznania, że to właśnie instytucja z art. 58 § 3 kk ma być zastosowana (a nie inne podstawy pozwalające wyjść poza granice obwarowane w przepisie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani) przy sankcjonowaniu przypisanego mu czynu.

Nie było wykluczone działanie Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli, polegające na uwzględnieniu wniosku z art. 335 § 1 kpk. Mógł on tego dokonać, ale pod warunkiem uprzedniej modyfikacji, a ta wymagała konsensusu stron. Ponieważ tak się nie stało, zaskarżony wyrok – mimo jego zgodności z wnioskiem, na co uwagę zwraca autor apelacji – zapadł z oczywistą obrazą prawa materialnego.

Przy stwierdzeniu tego uchybienia zaskarżony wyrok (w zaskarżonym zakresie) uchylono i sprawę w tej części – dotyczącej oskarżonych T. D. (1) oraz T. W. (1) – przekazano do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpatrując sprawę wymienionych oskarżonych Sąd I instancji dokona tego bez ujawnionych naruszeń zarówno prawa procesowego jak i materialnego. Pierwotnie istnieje możliwość zastosowania trybu konsensualnego (przy koniecznych modyfikacjach wniosków oskarżyciela publicznego), a gdy nie zostaną spełnione warunki określone w art. 343 kpk, to niezbędnym będzie skierowanie sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych.